

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**USTALEŃ
ZMIANY
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BOLESŁAWIEC**

SKŁAD ZESPOŁU AUTORSKIEGO:

mgr inż. PIOTR ULRICH
mgr SYLWIA ADAMKIEWICZ
mgr inż. SŁAWOMIR PŁUCIENNIK
mgr MAGDALENA SALWA
mgr inż. arch. PAWEŁ SKURPEL
mgr MARCIN STRĄKOWSKI

Spis treści

1. WPROWADZENIE	5
a) Zakres i cel prognozy oddziaływania na środowisko	5
b) Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	6
c) Udział społeczeństwa w opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko	7
2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA, W TYM NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	7
a) Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu	7
b) Budowa geologiczna	8
c) Udokumentowane złoża kopalin	8
d) Tereny i obszary górnicze	8
e) Warunki hydrogeologiczne	9
f) Sieć hydrograficzna	9
g) Gleby	10
h) Warunki klimatu lokalnego	10
i) Szata roślinna	11
j) Obszary i obiekty chronione	12
k) Środowisko kulturowe	14
3. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH.	15
a) Zagrożenia atmosfery	15
b) Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich stan	18
c) Przekształcenie rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej	22
d) Zagrożenia środowiska powodowane przez hałas	23
e) Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	23
4. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM ALBO KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM	23
5. PRZEDSTAWIENIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM, W TYM ZAPROPONOWANYCH ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH	28
a) Informacje o głównych celach, zawartości studium oraz powiązaniach studium z innymi dokumentami	28
b) Projektowane zagospodarowanie terenów	30
c) Zgodność z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska	31
d) Ochrona różnorodności biologicznej	32
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ STUDIUM NA ŚRODOWISKO	33
a) Źródła przewidywanego oddziaływania na środowisko	33
b) Przewidywane oddziaływanie	34
7. WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	36

a)	Powietrze	36	
b)	Powierzchnia ziemi i gleby.....	37	
c)	Krajobraz.....	37	
d)	Wody powierzchniowe i podziemne.....	38	
e)	Klimat i mikroklimat.....	38	
f)	Klimat akustyczny	38	
g)	Pola elektromagnetyczne	39	
h)	Zwierzęta i rośliny	39	
i)	Oddziaływanie na formy ochrony przyrody.....	39	
j)	Oddziaływanie na ludzi	40	
k)	Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki	40	
l)	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii.....	40	
8. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM			42
a)	Ochrona terenów rolniczych poprzez:	42	
b)	Ochrona terenów użytków zielonych i zadrzewień poprzez:	42	
c)	Ochrona terenów leśnych poprzez:	43	
d)	Ochrona systemu ekologicznego i walorów krajobrazowych poprzez:	43	
e)	Ochrona powierzchni ziemi.....	44	
f)	Ochrona zasobów surowcowych naturalnych	44	
g)	Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:	44	
h)	Ochrona środowiska atmosferycznego poprzez:.....	45	
i)	Ochrona przed hałasem	46	
9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU			46
10. TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO OPRACOWUJĄC RAPORT			47
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.			47
12. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM			47
13. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....			48
14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....			48
15. BIBLIOGRAFIA			53

1. WPROWADZENIE

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wynika z art. 3 ust. 1 pkt. 14, art. 46 pkt. 1 oraz art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, 1566, 1999, z 2018 r. poz. 810, 1089, 1479, 1496, 1563, 1590, 1669, 1722).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, niniejsze opracowanie sporządzone jest w ramach procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, która w systemie polskiego prawa jest jednym z podstawowych elementów oceny potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego zagospodarowania terenu wyznaczonego w studium.

a) Zakres i cel prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza skutków wpływu ustaleń projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bolesławiec” obejmuje ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska przyrodniczego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Określa wpływ i zakres potencjalnych zmian w środowisku i warunkach życia mieszkańców, wywołanych realizacją ustaleń projektowanego dokumentu oraz przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne wpływy na środowisko, spowodowane realizacją ustaleń zawartych w studium. Zakres merytoryczny prognozy jest bardzo szeroki i obejmuje kompleks zagadnień związanych z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców i zasobów naturalnych, kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych.

Jej zakres i stopień szczegółowości, który został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Wieruszowie, jest zgodny z art. 51 oraz art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Głównym celem niniejszego opracowania – prognozy – jest wskazanie, w jakim stopniu wyznaczone w zmianie studium kierunki zagospodarowania

przestrzennego będą miały wpływ na środowisko przyrodnicze, dokonanie oceny czy jego zapisy nie naruszają idei zrównoważonego rozwoju zapewniających zachowanie prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi dla obecnych i przyszłych pokoleń oraz wskazanie metod zmniejszenia lub wykluczenia uciążliwości dla środowiska, wynikających z realizacji działań zawartych w studium.

Do pozostałych celów zalicza się:

- ocenę możliwości oddziaływań transgranicznych,
- identyfikację obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe,
- ocenę na ile zaproponowane rozwiązania pozwolą wzbogacić lub odtworzyć obniżone i zdegradowane wartości środowiska,
- ocenę możliwości pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Opracowanie składa się z części tekstowej.

b) Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę do projektu Studium wykonano w zakresie przewidzianym przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w szczególności art. 51 ust. 2 z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i 2 oraz po uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości prognozy przez RDOŚ i PPIS.

W trakcie sporządzania prognozy przeanalizowano rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i pozostałe ustalenia projektu zmiany *Studium* pod kątem ich zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Analizie poddano również ustalenia projektu Studium dotyczące warunków zagospodarowania terenu. W analizach skupiono się na charakterze obszaru, będącego przedmiotem oddziaływania oraz na problematyce i celach ocenianego dokumentu. Dla terenów wyszczególnionych jako mogące oddziaływać na środowisko przeprowadzono szczegółową ocenę ich wpływu na poszczególne składowe środowiska, z uwzględnieniem powiązań przyrodniczych tych terenów z obszarem gminy. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie. Przeanalizowano i uwzględniono kierunki działań przyjęte w innych prognozach oddziaływania na środowisko, a dotyczących się przedsięwzięć lokalizowanych na terenie gminy.

Zebrane w ten sposób informacje posłużyły do określenia aktualnego stanu środowiska przyrodniczego i jakości jego funkcjonowania, przy obecnym zainwestowaniu oraz przedstawieniu oceny zakresu i charakteru przewidywanych zmian będących skutkiem realizacji ustaleń studium.

c) Udział społeczeństwa w opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem wymagającym sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Elementem tej oceny jest prognoza oddziaływania na środowisko, która zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wymaga udziału społeczeństwa w jej sporządzaniu, dzięki czemu, osoby nie posiadające profesjonalnej wiedzy mogą aktywnie włączyć się do konsultacji projektu studium, które w wyniku realizacji jego potencjalnych działań i przedsięwzięć będą oddziaływać na środowisko.

Artykuł 29 w/w ustawy podtrzymuje dotychczasową regulację prawa ochrony środowiska, przyznając prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa „każdemu”. Środowisko przyrodnicze jest bowiem dobrem, które służy wszystkim, nie tylko społeczności lokalnej. Możliwość zapoznania się z prognozą i projektem studium może korzystnie wpłynąć na umiejętność oceny prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń oraz ich potencjalnej wagi, dzięki czemu może dostarczyć rzeczowych argumentów w dyskusji z forsującymi przedsięwzięcia inwestorami i władzami lokalnymi.

2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA, W TYM NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

a) Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym kraju, gmina Bolesławiec położona jest w makroregionie Niziny Południowo-Wielkopolskiej w mezoregionie Wysoczyzna Wieruszowska (zwanej także Bolesławiecką). Jest to zdenudowana wyżyna morenowa będąca pomostem pomiędzy Wzgórzami Ostrzeszowskimi a Wysoczyzna Wieluńską. Deniwelacja terenu sięga ponad 40 m. Maksymalna wysokość 195,5 m n.p.m. Pod względem rzeźby i geomorfologii na terenie gminy można wyróżnić:

- wysoczyznę morenową falistą,
- dolinę rzeki Proсны,
- doliny bocznych dopływów Proсны,
- wydmy.

Charakterystycznymi elementami rzeźby terenu jest oddzielenie doliny Proсны od wysoczyzny wyraźną krawędzią o wysokości 6-8 m oraz zmieniający się przebieg

doliny podnoszący atrakcyjność krajobrazową gminy. Teren gminy opada w kierunku doliny Proсны oraz w kierunku północnym. Równinę falistą, oprócz Proсны, rozcinają małe strumienie, największy z nich – Małgorzatka, ma przebieg równoleżnikowy ze wsi Żdżary w kierunku Proсны. Zmiana kierunku biegu rzeki Proсны z zachodniego na północny ma założenia strukturalne lub jest związana ze stagnacją i nagłym cofnięciem się lądolodu skandynawskiego. Dolina Proсны ma wyraźnie wykształcone holocenijskie dno stanowiące terasę zalewową – jest to terasa akumulacyjna. Jest ona wyniesiona 2-3 m na poziom w rzece. Po stronie wschodniej we wsi Podbolesławiec znajduje się pleistocenijska terasa akumulacyjna o wysokości 4-5 m nad dno doliny Proсны. Na wysoczyźnie występują dwa skupiska wydmy w rejonie Kamionki i na północnym-wschodzie gminy. Mają one wysokość od 6 do 10 m i są porośnięte lasem.

b) Budowa geologiczna

Teren gminy Bolesławiec położony jest na obszarze monokliny przedsudeckiej, najstarszymi udokumentowanymi utworami są osady z dolnego karbonu, na których zalegają osady permu. Utwory jurajskie wykształcone są w postaci iłóv, iłóupków, piaskowców, iłówców, piasków i dolomitów. Osady trzeciorzędu reprezentowane są przez ility pstry, piaskami i cienkimi seriami przez węgiel brunatny. Są to osady miocenu i pliocenu. Wszystkie wymienione wyżej osady są przykryte różnej grubości warstwą osadów czwartorzędowych ze zlodowacenia środkowo-polskiego. Osady te reprezentowane są przez piaski, żwiry i gliny morenowe. Są to typowe osady akumulacji lodowcowej i wodno-lodowcowej. W dolinie Proсны występują osady holocenijskie. Budowa geologiczna gminy nie stwarza ograniczeń dla jej rozwoju.

c) Udokumentowane złoża kopalin

Bazę surowcową gminy stanowią następujące udokumentowane złoża surowców mineralnych:

- Złoże Żdżary I - złożo piasków, eksploatowane, zasoby - 30 tys. ton (zasoby geologiczne bilansowe),
- Złoże Żdżary II - złożo piasków, eksploatowane, zasoby - 9 tys. ton (zasoby geologiczne bilansowe).

d) Tereny i obszary górnicze

Na terenie gminy wyznaczone znajduje się teren i obszar górniczy „Żdżary I-A” wyznaczony na podstawie koncesji Starosty Wieruszowskiego z dnia 21 września 2011 r., znak: AS.6522.2.2011 na wydobywanie kopalin – kruszywa naturalnego (piasku). Koncesja jest ważna do dnia 21 września 2020 r.

e) Warunki hydrogeologiczne

Zachodnia i południowa część gminy znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 311 Zbiornik rzeki Proсна. Jest to zbiornik porowy dotyczący czwartorzędowej doliny kopalnej, o średniej głębokości warstwy wodonośnej wynoszącej ok. 40 m. Powierzchnia całkowita zbiornika wynosi 344,9 km².

Obszar gminy znajduje się w zasięgu trzech jednostek hydrogeologicznych: Region Wielkopolski, podregion poznański obejmujący wieś Żdzary i częściowo Mieleszyn; Region Wieluńsko-Krakowski; podregion wieluński zajmujący pozostałą część gminy za wyjątkiem wsi Gola i części wsi Chróscin, które znajdują się w zasięgu Regionu Kluczborsko-Lublinieckiego.

Większa część gminy znajdująca się w Regionie Wieluńsko-Krakowskim charakteryzuje się wydajnością poziomów wodonośnych rzędu 30-70 m³/h przeciętnej wydajności 5-40 m³. Wody znajdują się pod ciśnieniem do 1500 kPa, wody w utworach czwartorzędu są o zwierciadle swobodnym lub pod małym ciśnieniem o przeciętnej wydajności 10-30 m³/h.

Część północna gminy znajdująca się w regionie wielkopolskim charakteryzuje się wydajnością rzędu 5-90 m³/h, poziom wodonośny w utworach czwartorzędu i trzeciorzędów są to wody porowe na ogół pod ciśnieniem do 400 kPa.

Część południowa gminy, znajdująca się w regionie Kluczborsko-Lublinieckim, o wydajności ujęć 2-130 m³/h, przeciętnie 10/70 m³/h, o zwierciadle swobodnym pod ciśnieniem do 600 kPa.

f) Sieć hydrograficzna

Gmina Bolesławiec jest położona w obrębie dorzecza Proсны, będącej lewym dopływem Warty (ujście w 348 km jej biegu). Gmina w całości leży w jej zlewni. Proсна tworzy oś hydrograficzną analizowanego obszaru. Jej źródła znajdują się koło Wolencina, na wysokości około 250 m n.p.m. Całkowita długość wynosi 216,8 km, a powierzchnia dorzecza 4924,7 km². W obrębie płaskiego dna doliny Proсны występują liczne, rozległe obniżenia zajmowane przez podmokłości i zabagnienia. Rzeka stanowi południową i w znacznym stopniu zachodnią granicę gminy. Przepływy w ciągu roku wahają się od 4 do 10 m³/sek., maksymalne przepływy wynoszą 50-55 m³/sek., zaś przy stanach katastrofalnych mogą przekroczyć 60 m³/sek. Przy wystąpieniu stanów ekstremalnych cała terasa zalewowa może ulec zalaniu.

Do największych cieków wodnych, które uchodzą na terenie gminy, do Proсны, zaliczyć należy:

- Wesoła – rzeka o długości całkowitej wynoszącej 8,5 km będąca prawobrzeżnym

dopływem Proсны. Rzeka ma swoje źródła na obszarze gminy Łubnice.

- Małgorzatkę – stanowiącą prawobrzeżny dopływ Wesolej. Obszar źródliskowy rzeki znajduje się w północno-wschodniej części gminy, w rejonie wsi Żdżary. Całkowita długość cieką wynosi 6,2 km.
- dopływ spod Wójcina – prawobrzeżny dopływ Proсны. Jego źródła zlokalizowane są w okolicach miejscowości Wójcin (gmina Łubnice). Całkowita długość cieką wynosi około 5,6 km.
- dopływ spod Brzezin – stanowi on lewy dopływ Proсны. Jego źródła zlokalizowane są w okolicach miejscowości Brzeziny (gmina Czastary). Całkowita długość cieką wynosi około 12,4 km.

Sieć hydrograficzną gminy uzupełniają strumienie i cieką, a także szereg drobnych zagłębień bezodpływowych, które w większości zlokalizowane są w dolinie Proсны.

g) Gleby

Gleby na terenie gminy Bolesławiec wytworzone są z osadów czwartorzędowych, są to gleby brunatne, wylugowane, bielcowe a także czarna ziemia. W dolinie rzeki Proсны wykształciły się gleby bagienne hydromorficzne, a także torfy i mady lekkie. Na terenie gminy dominują gleby średnie i słabe (prawie 60% wszystkich gleb stanowią gleby klasy V i VI). Gleby wytworzone z glin zaliczane są do klasy IIIb – IVa i nadają się do wszelkich upraw, jednak ich udział jest niewielki (ok. 20%, z czego zaledwie 5 % stanowią grunty klas III). Ze wszystkich gleb duży udział mają gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego i żytniego dobrego. Użytki zielone występują głównie w dolinach i są to użytki zielone słabe, w większości na klasie V ziemi.

h) Warunki klimatu lokalnego

Obszar gminy Bolesławiec, według rejonizacji rolniczo-klimatycznej R. Gumińskiego, zalicza się do X dzielnicy rolniczo-klimatycznej-łódzkiej, charakteryzującej się następującymi parametrami:

- średnia roczna temperatura wynosi 7,4°C, przy czym najwyższe średnie temperatury notowane są w lipcu i wynoszą 17,4°C, najniższe średnie w styczniu i wynoszą -1,7°C,
- okres wegetacyjny trwa średnio 210-220 dni w roku,
- suma opadów w ciągu roku wynosi około 600 mm,
- dni pogodnych w roku jest średnio około 35, pochmurnych około 136,
- średnia roczna zachmurzenia w skali 1-10 wynosi 6,2,
- pokrywa śnieżna występuje przez około 50 dni w roku,

- dominującym kierunkiem wiatru jest zachodni i północno-zachodni.

Na terenie gminy występuje charakterystyczny klimat lokalny, obszar płaskiej wysoczyzny ma typoklimat dość typowy dla terenów równinnych Polski środkowej. Zmieniennym elementem wpływającym na zmiany lokalne topoklimatu jest dolina Proсны. Jest ona miejscem gromadzenia się zimnych mas powietrza dość wilgotnych, spływu chłodnego powietrza z terenów położonych wyżej. Nie należy wprowadzać tu żadnych barier utrudniających swobodny odpływ powietrza. Z punktu widzenia warunków klimatycznych jest to obszar raczej mało wskazany dla zabudowy mieszkaniowej, bardziej dla zabudowy niezwiązanej ze stałym pobytem ludzi – dla lokalizacji urządzeń rekreacyjnych (np. boisk). Charakterystyczny topoklimat posiadają większe kompleksy leśne (większa wilgotność, mniejsza siła wiatru) ale ich wpływ na otoczenie nie jest zbyt duży i sięga nie więcej niż 100 m.

i) Szata roślinna

Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu oraz doliny rzeczne mają znaczący wpływ na rodzaj i charakter zieleni występującej w gminie. Największą powierzchnię zajmują łąki oraz lasy. Naturalny system zieleni uzupełniony jest przez cmentarze, sady oraz zielenią towarzyszącą zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Lasy zajmują około 20% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne występują w północnej i południowej części gminy w obrębach geodezyjnych Żdżary, Chróscin i Gola.

Największa koncentracja łąk ma miejsce w dolinach rzek Proсны i Małgorzatki. Tereny te odznaczają się bardzo dużą bioróżnorodnością oraz wysokimi walorami krajobrazowymi. Poza tym skupiska łąk występują w sąsiedztwie mniejszych, lokalnych cieków wodnych.

Lasy gminy Bolesławiec położone są w V Śląskiej Krainie Przyrodniczo-Leśnej, w 6 Dzielnicy Sieradzko-Opoczyńskiej. Gmina jest zalesiona w stopniu średnim. Stopień lesistości wynosi 19%. Największy kompleks leśny zlokalizowany jest w północnej części gminy, w obrębie geodezyjnym Żdżary. Dużą powierzchnię zajmują również lasy w obrębach geodezyjnych Chróscin oraz Mieleszyn. Poza wymienionymi brak jest w gminie większych zwartych zespołów roślinności leśnej. Pojedyncze niewielkie enklawy leśne występują na krawędzi doliny rzeki Proсны, nie stanowią one jednak zwartych obszarów. Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna – ponad 90%. Towarzyszy jej olcha, brzoza, jodła, świerk, dąb. Lasy znajdują się w pierwszej strefie uszkodzeń przemysłowych. Największy udział w typach siedliskowych w lasach gminy Bolesławiec ma bór świeży (blisko 60%). Kolejne to bór mieszany świeży (ponad 14%) i bór suchy (około 7%). Na obszarze gminy występują 24 gatunki roślin chronionych, w tym 13 gatunków roślin pod ścisłą ochroną oraz 11 gatunków częściowo chronionych.

Obszary dolin rzecznych i powiązanych z nimi obniżeń powytopiskowych porastają przede wszystkim kompleksy roślinności niskiej łąk i pastwisk, przepłatanie lokalnie fragmentami pól uprawnych i towarzyszącym im zadrzewieniami śródpolnym. Zbiorowiska łąkowe odznaczają się dużą różnorodnością gatunkową, nie mniej jednak wiele pojawiających się tu gatunków ma już charakter synantropijny.

Dolina Proсны stanowi naturalny korytarz ekologiczny, ważny w systemie ekologicznym całej gminy oraz stanowiący o jej powiązaniach ekologicznych z terenami przyległymi.

j) Obszary i obiekty chronione

Na obszarze gminy występują zarówno wielkoobszarowe jak i indywidualne formy ochrony przyrody, w tym:

- obszar chronionego krajobrazu,
- użytki ekologiczne.

Obszar chronionego krajobrazu Dolina Proсны

Utworzony na terenie 7 gmin: Bolesławca, Galewic, Łubnic, Sokolnik, miasta i gminy Wieruszów, Mokrska i Skomlina w celu ochrony cennych walorów przyrodniczych i krajobrazowych, zróżnicowanych ekosystemów (w szczególności naturalnego koryta rzeki Proсны), wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarza ekologicznego. Obszar ten włączony jest do europejskiego systemu ECONET jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, rzeka Proсна stanowi bowiem naturalny łącznik ekologiczny wieloprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych.

Podstawę prawną funkcjonowania oraz ochrony obszaru stanowi uchwała Nr XXX/398/16 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Proсны.

Użytki ekologiczne

Istotnym powodem tworzenia użytków ekologicznych jest potrzeba objęcia ochroną niewielkich powierzchniowo obiektów, ale cennych pod względem przyrodniczym. Z reguły nie mogły one zostać objęte ochroną rezerwatową ze względu na niewielką powierzchnię i mniejszą rangę walorów przyrodniczych. Na terenie gminy tą formą ochrony przyrody objęto:

- teren o powierzchni 1,02 ha (bagny) położony w Nadleśnictwie Przedborów, Leśnictwo Chróscin, na działce nr 269/3. Ustanowiony został uchwałą Nr XVIII/114/2004 Rady Gminy w Bolesławcu z dnia 9 listopada 2004 r.
- teren o powierzchni 7,17 ha (bagny) zlokalizowane na działce nr ewid. 1763, w obrębie Żdżary. Podstawą ustanowienie użytku ekologicznego jest uchwała Nr

V/30/2007 Rady Gminy w Bolesławcu z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.

Obok obszarowych form ochrony ochroną prawną objęte są poszczególne gatunki roślin i zwierząt występujących na obszarze gminy:

- ochroną częściową objęte są:
  - Kukułka (storczyk) szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*),
  - Widłak goździsty (*Lycopodium clavatum*),
  - Kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*),

oraz inne cenne stanowiska, w tym:

- Bluszczu zwyczajnego (*Hedera helix*),
- Grążela żółtego (*Nuphar luteum*),
- Płucnicy islandzka (*Cetraria islandica*),
- Konwalii majowej (*Convallaria majalis*),
- Kruszyny pospolitej (*Frangula alnus*),
- Kaliny koralowej (*Viburnum opulus*),
- Szczywołu plamistego (*Conium maculatum*),
- Głogu odgiętoszyjkowego (*Crataegus curvisepala*),
- Szczawu gajowego (*Rumex sanguineus*).

Spośród gatunków zwierząt podlegających ochronie częściowej na obszarze gminy można spotkać:

- jeż europejski (*Erinaceus europaeus*),
- wiewiórka pospolita (*Sciurus vulgaris*),
- kret (*Talpa europaea*),
- sroka (*Pica pica*)
- jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*),
- ropucha szara (*Bufo bufo*)
- żaba wodna (*Pelophylax esculentus* (*Rana esculenta*)).

Spośród siedlisk, także tych poza obszarami Natura 2000, objętych ogólnym celem dyrektywy siedliskowej, tj. wymogiem utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony ich zasobów w kraju i regionie biogeograficznym na obszarze gminy znaleźć można:

- Eutroficzne starorzecza i naturalne, drobne zbiorniki wodne (kod siedliska 3150-2). Są to zbiorniki związane typowo z dolinami rzecznyymi, w przypadku Bolesławca – doliną Proсны. Starorzecza, jako odcięte w wyniku wyżłobienia przez rzekę nowego koryta (w wypadku Proсны na obszarze gminy – jej regulacji), cechują się nieregularnymi, często łukowymi, kształtami. Na obszarze gminy nie pozostają one w trwałym połączeniu z rzeką. Ich powierzchnia również nie jest znaczna, osiągając kilkaset metrów kwadratowych. Podobnie z głębokością, która pozostaje niewielka. Z

tego też powodu, szczególnie w miesiącach letnich, może dochodzić od osuszania i zarastania starorzeczy, w konsekwencji – do ich zanikania.

- Olsy – eutroficzne lub mezotroficzno-eutroficzne lasy bagienne, związane z siedliskami, które charakteryzują się okresowym podtopieniem przez wody gruntowe. Ze względu na swoją funkcję ekologiczną w krajobrazie, walory przyrodnicze, a także często wysoki stopień naturalności, są ważnymi przedmiotami ochrony. Lasy zaliczone do tego siedliska na obszarze gminy to lasy olszowe.

k) Środowisko kulturowe

Zachowane zasoby dziedzictwa kulturowego, obejmujące cenne zabytki wpisane do rejestru zabytków i ewidencji konserwatorskiej, historycznie ukształtowane układy przestrzenne, miejsca koncentracji podziemnych warstw kultury, a także tradycja regionu, stanowią wartości podlegające ochronie prawnej i pozwalające na wyodrębnienie obszarów o znaczących walorach środowiska kulturowego, na które składają się: przekształcone przez człowieka twory przyrody oraz wytworzone wartości materialne i duchowe. Troska o środowisko kulturowe to nie tylko ochrona materialnych śladów naszej przeszłości, ale także ochrona tożsamości ludzi w jej najbardziej newralgicznym aspekcie, bowiem straty w środowisku kulturowym, a szczególnie utracone dziedzictwo kulturowe, są nie do odtworzenia.

Ochrona dóbr kultury materialnej i niematerialnej jest celem polityki przestrzennej, a kształtowanie środowiska kulturowego powinno generować rozwój innych dziedzin życia regionu (np. turystykę i rekreację, osadnictwo, leśnictwo, rolnictwo). Obiekty kultury materialnej winny być wykorzystane i użytkowane z zapewnieniem opieki konserwatorskiej, rewaloryzacji i nadania im odpowiednich funkcji użytkowych.

Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

Bolesławiec

- kościół p.w. św. Trójcy, mur., XVII, XVIII, nr rej.: 290-XIV-4 z 18.08.1949 oraz 319 z 30.12.1967

- ruiny zamku (Podbolesławiec), XIV, nr rej.: AK-I-11a/5/33 z 09.02.1933, 378/XIV-60 z 21.12.1946 oraz 320 z 30.12.1967

Chotyń

- kościół p.w. św. Małgorzaty, drewn., 1781, nr rej.: 979 z 30.12.1967

Chróscin

- kościół p.w. św. Mikołaja, drewn., 1734, 1919, nr rej.: 297-XIV-6 z 18.08.1949 oraz 321 z 30.12.1967

Chróścín-Zamek

- cerkiew prawosławna (grobowiec), k. XIX, nr rej.: 510 z 05.06.1989
- pałac, tzw. „Zamek”, 4 ćw. XIX, nr rej.: 477 z 23.04.1985

Piaski

- kaplica cmentarna p.w. św. Małgorzaty, drewn., 1781, nr rej.: 1129 z 12.08.1972

Żdźary

- kościół p.w. św. Bartłomieja, drewn., 2 poł. XVIII, nr rej.: 991 z 30.12.1967

Obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków

W GEZ ujętych zostało 30 obiektów stanowiących świadectwo przeszłości. Katalog ten obejmuje zarówno budynki, w szczególności mieszkalne, cmentarze, jak też obiekty budowlane towarzyszące obiektom wpisanym do rejestru zabytków.

Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy znajduje się szereg stanowisk archeologicznych, będących świadectwem wielowiekowego osadnictwa. Stanowią one świadectwo obecności osiedli ludzkich na przestrzeni wieków.

3. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH.

Ocena uwarunkowań środowiska przyrodniczego, warunków sanitarno-zdrowotnych oraz walorów krajobrazowych obszaru opracowania pozwala na dokonanie diagnozy jego obecnego oraz potencjalnego stanu, jak również możliwości dalszego funkcjonowania. W warunkach naturalnych środowisko przyrodnicze tworzy układ wzajemnie ze sobą powiązanych i wpływających na siebie elementów abiotycznych i biotycznych. Wszelka działalność człowieka powoduje zmiany w pierwotnym stanie równowagi. Przekształceniom i degradacji na skutek antropopresji podlegają poszczególne elementy środowiska, przy czym zmiana jednego wywołuje zaburzenia równowagi w całym układzie, co oddziałuje na pozostałe elementy. Poszczególne komponenty środowiska odznaczają się zróżnicowaną wrażliwością na procesy degradujące, przez co ich stan i możliwości funkcjonowania są również odmienne.

a) Zagrożenia atmosfery

Rodzaje źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy można podzielić na:

- emisję powierzchniową (pochodzącą z energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych),
- emisję liniową (komunikacyjną, pochodzącą głównie z transportu samochodowego),
- emisję z rolnictwa pochodzącą z upraw i hodowli zwierząt.

Istotnym źródłem zagrożenia na terenie gminy, jest emisja powierzchniowa, w wyniku której do powietrza wprowadzane są duże ilości pyłu zawieszonego PM 10, a także: dwutlenku siarki, tlenku azotu, sadzy, tlenku węgla i węglowodorów aromatycznych. Wpływ na stan powietrza mają przede wszystkim procesy energetycznego spalania paliw. Są one szczególnie uciążliwe w okresie grzewczym wśród zwartej zabudowy, która utrudnia proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Procesy te pochodzą zarówno z niskich emitorów odprowadzających gazowe produkty spalania z palenisk domowych, w których często podstawowym nośnikiem grzewczym jest węgiel, niestety często złej jakości o dużej zawartości siarki, jak i lokalnych i zbiorczych kotłowni przy obiektach publicznych. Zgodnie z „Raportem o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.” „problemem na obszarach wiejskich i w miastach nieposiadających sieci ciepłej jest powszechne palenie odpadów komunalnych w nieprzystosowanych do tego celu paleniskach domowych. Na skutek spalania odpadów w niskiej temperaturze, bez systemów oczyszczania gazów, do atmosfery dostają się pyły zawierające metale ciężkie i toksyczne związki organiczne, w tym rakotwórcze dioksyny i furany”.

Trasy komunikacyjne, w tym przede wszystkim drogi powiatowe, ze względu na natężenie ruchu, stanowią źródło zanieczyszczeń. Usytuowane na nieznacznej wysokości nad ziemią sprawia, że problem ten występuje przede wszystkim w najbliższym otoczeniu dróg, a jego wpływ na jakość powietrza maleje wraz z odległością. Szkodliwe substancje, pochodzące ze spalania paliw, zużycia elementów jezdnych pojazdów (opony, klocki hamulcowe) stanowią źródło zanieczyszczenia zarówno powietrza, jak i gleb, a w konsekwencji również wód powierzchniowych i podziemnych na skutek wymywania zanieczyszczeń z powierzchni gruntu.

Gmina Bolesławiec jest gminą rolniczą. Działalność rolnicza nie pozostaje obojętna dla atmosfery. Wiąże się ona bowiem z:

- nasileniem erozji eolicznej,
- intensyfikacją pylenia z pól,
- intensyfikacją nawożenia oraz zwiększoną emisją nawozów sztucznych czy środków ochrony roślin,
- kompostowaniem i emisją produktów rozkładu materii organicznej,

- zwiększoną emisją amoniaku, którego źródłem są zwierzęta hodowlane,
- wzrostem zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów i maszyn rolniczych.

Spośród w/w źródeł zagrożenia jeden z istotniejszych problemów stanowi emisja pyłu, który powstaje: w wyniku prac polowych (tj. orania i zbierania plonów), nawożenia, emisji pyłków z uprawianych roślin, transportu plonów i hodowli zwierząt (w tym karmienia zwierząt zbożami).

W kategorii ochrony zdrowia ludzi, bada się stężenie w powietrzu następujących substancji: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), benzenu (C₆H₆), ołowiu (Pb), kadmu (Cd), arsenu (As), niklu (Ni), benzo(a)pirenu B(a)P, tlenku węgla (CO), ozonu (O₃), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀. Pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), ozon(O₃). Ocena i wynikające z niej działania, odnoszone są do obszarów nazywanych strefami, które stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- obszary powiatów niewchodzących w skład aglomeracji.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.

Dodatkową klasyfikację wprowadzono dla poziomów stężeń ozonu:

- klasa D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- klasa D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub utrzymania tej jakości.

Klasyfikacja strefy łódzkiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji												
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM ₁₀	pył PM _{2,5}	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃ (dla poziomu celu długoterminowego)	O ₃ (dla poziomu docelowego)

A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	D2	A
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---

Źródło. Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2016 r. Wersja rozszerzona

W badanej strefie notuje się przekroczenia poziomu docelowego dla: benzo(a)piranu, pyłu PM10 i PM2,5 oraz ozonu (dla poziomu celu długoterminowego).

Ponadto w części dotyczącej poszczególnych powiatów „Raport...” wskazuje, że na terenie powiatu wierszowskiego w 2016 r. stwierdzono występowanie obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (rok) określonego wg kryteriów dla ochrony zdrowia w następujących gminach: Bolesławiec (gmina wiejska), Czastary (gmina wiejska), Galewice (gmina wiejska), Lututów (gmina wiejska), Łubnice (gmina wiejska), Sokolniki (gmina wiejska), Wieruszów (gmina miejsko-wiejska), Wieruszów (miasto), Wieruszów (obszar wiejski). Według kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin, na podstawie obliczeń z użyciem matematycznego modelowania jakości powietrza nie stwierdzono występowania na terenie powiatu wierszowskiego przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

b) Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich stan

W ramach gminy wyszczególniono cztery jednolite części wód powierzchniowych: Pomianka, Wesoła, Dopływ spod Brzezin, Prosna od Wyderki do Brzeźnicy. Wszystkie w/w jednolite części wód powierzchniowych zlokalizowane są w obszarze dorzecza Odry. Jednolite części wód powierzchniowych rozumiane są jako oddzielne, znaczące elementy wód powierzchniowych, takich jak rzeka lub jej część, jezioro, inne zbiorniki wodne, itp., które dzielą się na naturalne, silnie zmienione i sztuczne.

Spośród wszystkich cieków powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy dwa z nich: Prosna od Wyderki do Brzeźnicy i Dopływ spod Brzezin, objęty był badaniami wykonywanymi w ramach sieci monitoringu operacyjnego wód powierzchniowych województwa łódzkiego w latach 2010-2015. W ramach badanych jednolitych części wody ocenie poddano: stan/potencjał ekologiczny, jego stan chemiczny oraz stan. Zgodnie z obowiązującymi przepisami stan/potencjał ekologiczny klasyfikuje się na podstawie zbadanych elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych do jednej z pięciu klas:

- I – oznacza stan/potencjał ekologiczny maksymalny,
- II – oznacza stan/potencjał ekologiczny dobry,
- III – oznacza stan/potencjał ekologiczny umiarkowany,
- IV – oznacza stan/potencjał ekologiczny słaby,

- V – oznacza stan/potencjał ekologiczny zły.

Stan chemiczny badany na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód dzieli się na:

- dobry - oznacza stan chemiczny wymagany do spełnienia celów środowiskowych ustalonych dla jednolitej części wód powierzchniowych, zgodnie z ustawą Prawo wodne,
- poniżej dobrego - jeżeli jeden lub więcej wskaźników chemicznych nie osiąga zgodności ze środowiskowymi normami jakości,

Stan jednolitej części wód określa się jako:

- dobry – w przypadku gdy dana JCW osiąga przynajmniej dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- zły – w każdym innym przypadku niż wymieniony powyżej.

Spśród cieków powierzchniowych na obszarze gminy tylko rzeka Proсна objęta była badaniami wykonywanymi w ramach „Programu państwowego monitoringu środowiska województwa łódzkiego na lata 2013-2015”. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowane są badania elementów biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych. Program badań poszczególnych jednolitych części wód jest uzależniony od charakterystyki zagrożeń i funkcji jakie pełni.

Stan/potencjał ekologiczny JCW klasyfikuje się w oparciu o elementy hydromorfologiczne, biologiczne i fizykochemiczne (wspierające element biologiczny oraz specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne). Jakość wód powierzchniowych Proсны przedstawia poniższa tabela.

Dane o zanieczyszczeniu wód powierzchniowych									
Dane o jednolitej części wody		Ocena jednolitej części wody							
Nazwa JCW	Badana rzeka – punkt pomiarowy	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydr.-morf.	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia	Stan ekologiczny	Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Proсна od Wyderki do Brzeźnicy	Proсна – Mirków	II	II	II	II	-	dobry	-	-

Źródło: Zestawienie tabelaryczne oceny jednolitej części wód powierzchniowych w województwie łódzkim za 2015 rok

Proсна charakteryzowała się dobrym potencjałem ekologicznym, tj. spełniała wymagania elementów biologicznych, wartości fizykochemicznych (temperatury, pH, zawartości substancji biogennej) jak dla dobrego potencjału ekologicznego oraz nie przekraczała ustanowionych dla tej grupy poziomów stężenia specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych.

Charakterystykę jednolitych części wód powierzchniowych, w zasięgu których pozostaje obszar gminy, zgodnie z „Planem zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2016 r. 1967) przedstawia poniższa tabela.

Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych						
nazwa JCW (krajowy kod Jednolitej części wód powierzchniowych)	status	ocena aktualnego stanu	zakładany cel środowiskowy	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	derogacje	uzasadnienie derogacji
Prosna od Wyderki do Brzeźnicy (RW600019184311)	silnie zmieniona część wód	dobry	osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego	niezagrożona	brak	brak
Dopływ spod Brzezin (RW6000171841949)	naturalna część wód	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego	zagrożona	przedłużenie terminu osiągnięcia celu	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: Utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych. Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych. Opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz Opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.
Wesoła (RW6000171841929)	naturalna część wód	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego	zagrożona	przedłużenie terminu osiągnięcia celu	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania

						przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działania mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
Pomianka (RW600016184189)	naturalna część wód	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego	niezagrożona	brak	brak

Monitoring wód podziemnych pozwala na obserwację zmian chemizmu i zasobów ilościowych wód podziemnych oraz sygnalizowanie pojawiających się zagrożeń. Ma to na celu wspomaganie działań, zmierzających do ograniczenia wpływu czynników antropogenicznych na wody podziemne, które ze względu na swą wysoką jakość i potencjalne zasoby, stanowią ważne źródło zaopatrzenia w wodę. Celem monitoringu regionalnego wód podziemnych jest badanie stanu chemicznego wód podziemnych w poszczególnych ujęciach (punktach pomiarowo-kontrolnych), śledzenie długookresowych trendów zmian jakości jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) oraz sygnalizacja zagrożeń na terenie województwa łódzkiego.

Gmina Bolesławiec znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd Nr 81 (krajowy kod jednostki GW600081). Charakterystykę zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2016 r. 1967) przedstawia poniższa tabela.

Charakterystyka jednolitej części wód podziemnych						
kod JCWPd	ocena stanu		zakładany cel środowiskowy	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	derogacje	uzasadnienie derogacji
	ilościowy	chemiczny				
GW600081	dobry	dobry	dobry stan ilościowy dobry stan chemiczny	niezagrożona	brak	brak

Punkt kontrolny, ujęty w ramach sieci monitoringu wód podziemnych województwa łódzkiego, znajduje się w Wieruszowie. Dane o zanieczyszczeniu wód podziemnych przedstawione zostaną na podstawie wyników badań przeprowadzonych w punkcie kontrolnym w roku 2014, ujmujących wody z jurajskiego poziomu wodonośnego przedmiotowej JCWPd.

Wody podziemne możemy zakwalifikować do 5 klas jakości:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadawalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.
- klasy I, II, III odznaczają się dobrym stanem chemicznym wód podziemnych, IV i V słabym stanem chemicznym.

Charakterystykę jakości wód podziemnych, wraz z określeniem klasy czystości, przedstawiono w poniższej tabeli:

Miejscowość	Stratygrafia	Klasa czystości	Wskaźniki decydujące o klasie
Wieruszów	czwartorzęd	II	temperatura – 10,4°C, NO ₃ – 24,7 mg/l, NO ₂ – 0,072 mg/l, Mn – 0,372 mg/l, Ni – 0,01 mg/l, SO ₄ – 66,1 mg/l, Ca – 85,1 mg/l, HCO ₃ – 209 mg/l, Fe – 0,69 mg/l

Źródło: Ocena jakości wód podziemnych w punktach badawczych monitoringu diagnostycznego w 2014 roku w województwie łódzkim

W w/w badanym punkcie kontrolnym wody ujmowane z pokładów czwartorzędowych charakteryzowały się dobrą jakością, o niewielkiej podwyższonej zawartości niektórych elementów fizykochemicznych pochodzących z naturalnych procesów – ich obecność nie wykazuje istotnego oddziaływania antropogenicznego.

c) Przekształcenie rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej

Do obszarów o przekształconej rzeźbie zaliczyć należy tereny związane eksploatacją powierzchniową w ramach udokumentowanych złóż kopalin. Pozyskiwanie kruszyw powoduje lokalne zmiany powierzchni ziemi i wpływa na

pogorszenie warunków glebowych w okolicach eksploatowany złóż. Na obszarze gminy Bolesławiec zagadnienie to ma jednak znaczenie marginalne, z uwagi na nieznaczne powierzchnie terenów, na których prowadzona jest działalność górnicza.

d) Zagrożenia środowiska powodowane przez hałas

Jednym z bardziej determinujących czynników jakości środowiska jest hałas rozumiany jako *dźwięki niepożądane, uciążliwe, szkodliwe. Może on wywierać niekorzystny wpływ na zdrowie człowieka, świat zwierzęcy i roślinny, a jego szkodliwość zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania.* Hałas występuje powszechnie, zwłaszcza wzdłuż tras komunikacyjnych, obiektów przemysłowych i usługowych o charakterze wytwórczym. Na terenie gminy nie ma stałego punktu pomiarowego, przyjęto jednak, że głównym jego źródłem jest hałas drogowy, uzależniony od wielu czynników, w tym m.in.:

- natężenia i struktury ruchu,
- średniej prędkości strumienia pojazdów,
- stanu technicznego nawierzchni,
- stanu technicznego pojazdów.

Największe zagrożenie hałasem komunikacyjnym tworzą drogi powiatowe.

e) Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w gminie Bolesławiec wyznaczone zostały dla rzeki Proсны. Opracowane mapy zagrożenia powodziowego wskazują zasięg wód powodziowych zróżnicowany pod względem prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Sposób zagospodarowania terenów pozostających w zasięgu wskazanych obszarów musi być zgodny z przepisami prawa wodnego i nie utrudniać ochrony przed powodzią lub zwiększać zagrożenia powodziowego.

4. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM ALBO KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jest dokumentem planistycznym o znaczeniu lokalnym. W trakcie jego sporządzania ważnym aspektem była realizacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

Podstawy prawne do przeprowadzenia postępowania w sprawie tzw. strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zostały określone zarówno w prawodawstwie Unii Europejskiej, jak i w prawie polskim. Uwarunkowania prawne projektowanego dokumentu dotyczące celów i zasad ochrony środowiska wynikają z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, ustaw pokrewnych, rozporządzeń oraz dyrektyw. Polskie przepisy pozostają w zasadniczej zgodności z postanowieniami unijnej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001), tzw. Dyrektywa SEA. Polskie prawo uwzględnia również przepisy dyrektyw dotyczących sieci obszarów NATURA 2000, tj. dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. WE L 103 z 25.04.1979 z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Ptasia oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Ustawa Prawo ochrony środowiska oraz ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 roku w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.198 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne) oraz dyrektywy Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 roku zmieniająca dyrektywę 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne;
- dyrektywy wodnej (Dz. U. UE L z 2000r. Nr 327, poz.1.) Dyrektywa 2000/60/We Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej,
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 roku przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do

wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne);

- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne);
- dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Dyrektywa weszła w życie 26 listopada 2007r., a jej głównym celem jest ustanowienie ram dla oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, w celu ograniczenia negatywnych konsekwencji dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, związanych z powodzią na terytorium Wspólnoty;
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 roku dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Ponadto polskie prawodawstwo uwzględnia ustalenia:

- dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 roku w sprawie odpowiedzialności za zapobieganie i naprawę szkód w środowisku (Dz. U. WE L 143/56 z 30.04.2004);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 roku dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008);
- dyrektywy Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 roku w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975, L 78 z 26.03.1991 i L 377 z 23.12.1991);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 roku odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002).

Wymieniono powyżej tylko niektóre z Dyrektyw obowiązujących w polskim prawodawstwie, najistotniejszych z punktu widzenia sporządzanego dokumentu.

Ponadto Polska od szeregu lat aktywnie uczestniczy na forum międzynarodowym w pracach organizacji, instytucji i konwencji, które mają na celu rozwiązanie globalnych i regionalnych problemów ochrony środowiska oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju. Jedną z form tej działalności jest przyjmowanie i realizacja zobowiązań określonych w międzynarodowych porozumieniach i konwencjach. Polska jest obecnie stroną następujących konwencji i protokołów z dziedziny ochrony środowiska (istotnych z punktu widzenia niniejszej prognozy):

- Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska z 19.09.1979 r.);
- Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska z 23.06.1979 roku);
- Konwencja o różnorodności biologicznej z Nairobi z 22.05.1992 r.; – Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości (Konwencja Genewska z 13.11.1979 r.);
- Konwencja w sprawie ochrony warstwy ozonowej (Konwencja Wiedeńska z 22.03.1985 r.);
- Konwencja o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych z 22.03.1989 r. (Konwencja Bazylejska);
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UN FCCC) z 5 06. 1992 r.;
- Konwencja o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych z dnia 17 03.1992 r.;
- Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Konwencja z Espoo z 25.02.1991 r.);
- Konwencja EKG ONZ w sprawie społecznego dostępu do informacji, podejmowania decyzji i sądownictwa w ochronie środowiska (Konwencja z Aarhus z czerwca 1998 r.).

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

Na szczeblu krajowym, cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe, w tym: II Polityka Ekologiczna Państwa oraz Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Oba te dokumenty respektują zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczypospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz koniecznością

zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Część z nich została uwzględniona przy sporządzaniu projektu studium, a do najważniejszych wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń planistycznych, wymienić należy m.in.:

- ochronę gleb – projekt studium wprowadza ustalenia zabezpieczające środowisko glebowe oraz powierzchnie ziemi, między innymi poprzez ograniczenie nowej zabudowy do obszarów przylegających do dróg i wyposażonych w sieci infrastruktury technicznej oraz uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- jakość wód – projekt studium wprowadza ustalenia zabezpieczające środowisko wodne poprzez uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej, zabezpieczenie terenów dolinnych przed zainwestowaniem ograniczające ewentualne negatywne oddziaływanie terenów na środowisko wodne. Wyposażenie wszystkich miejscowości w sieci wodociągowe i kanalizacyjne wpływa pozytywnie na stan wód w gminie. Jednocześnie w miejscu gdzie objęcie zbiorczym systemem odprowadzania ścieków będzie technicznie lub ekonomicznie nieuzasadnione studium dopuszcza realizowanie indywidualnych rozwiązań z zakresu gospodarki ściekowej.
- jakość powietrza, zmiany klimatu - projekt studium wprowadza ustalenia mające na celu poprawę jakości powietrza poprzez rekomendację modernizacji źródeł ciepła oraz stopniowej ich wymiany na zasilane paliwem ekologicznym, szersze wykorzystywanie alternatywnych źródeł ciepła w postaci geotermiki ziemi, pomp ciepłych, a także kolektorów słonecznych. Działania te w sposób pośredni mogą pozytywnie wpłynąć na zahamowanie niekorzystnych zmian klimatu.
- różnorodność biologiczną i krajobrazową – projekt studium nakreśla zasady ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu poprzez regulacje dotyczące wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu dzięki czemu zapewnia odpowiednie warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej, warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu w ramach terenów przeznaczonych do zainwestowania. Studium nakreśla zasady ochrony krajobrazu naturalnego poprzez wprowadzenie regulacji dotyczącej braku możliwości realizacji zabudowy na obszarach cennych przyrodniczo, formułuje zbiór działań chroniących bioróżnorodność gatunków występujących na obszarach niezainwestowanych.

Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego w opracowanym dokumencie odbywać się będzie zatem poprzez

szereg działań uwzględniających w/w dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, w tym: utrzymanie równowagi przyrodniczej, racjonalną gospodarkę istniejących zasobów i wartości środowiska przy uwzględnieniu uwarunkowań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych, co ma sprzyjać trwałemu zrównoważonemu rozwojowi oraz poprawie warunków jakości życia ludności. Cele te będą realizowane poprzez rozwój i uporządkowanie zagadnień związanych z infrastrukturą techniczną oraz ochronę środowiska przyrodniczego.

5. PRZEDSTAWIENIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM, W TYM ZAPROPONOWANYCH ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH

a) Informacje o głównych celach, zawartości studium oraz powiązaniach studium z innymi dokumentami

Projekt zmiany Studium sporządzany jest na podstawie Uchwały Nr V/30/2015 Rady Gminy w Bolesławcu z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bolesławiec.

Aktualnie obowiązujące Studium zostało przyjęte przez Radę Gminy uchwałą Nr VI/29/11 Rady Gminy w Bolesławcu z dnia 29 czerwca 2010 r.

Do opracowania nowej edycji Studium przyczyniło się kilka czynników. W pierwszej kolejności duża liczba wniosków zgłoszonych przez mieszkańców gminy dotyczących ustalenia nowego przeznaczenia dla działek stanowiących ich własność. Z uwagi na fakt, że obszar gminy jest w całości objęty ustaleniami obowiązujących planów, zaś przeznaczenie terenów ustalone w nich odbiega od potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Władze gminy chcąc wyjść naprzeciw tym prośbom i wprowadzić zmiany do obowiązującego planu, w pierwszej kolejności zmuszone są do korekty ustaleń Studium, którego ustalenia są dla gminy wiążące przy opracowaniu planów miejscowych. Drugą przyczyną sporządzenia nowej edycji Studium jest częściowa dezaktualizacja jego aktualnej edycji wynikająca ze zmiany otoczenia prawnego jaka dokonała się od czasu uchwalenia poprzedniej edycji dokumentu.

Zakres i tryb opracowania projektu Studium regulują przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Sporządzającym studium jest Wójt, natomiast zatwierdzanie następuje w formie uchwały Rady Gminy której załączniki stanowią:

- załącznik nr 1 – tekst Studium,
- załącznik nr 2 – rysunek Studium – plansza „Uwarunkowania” w skali 1:10 000,
- załącznik nr 3 – rysunek Studium – plansza „Kierunki zagospodarowania, polityka funkcjonalno-przestrzenna” w skali 1:10 000,
- załącznik nr 4 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do wyłożonego projektu studium.

Kierunki zagospodarowania ustalone w projekcie Studium stanowią kontynuację i rozwinięcie wytycznych zawartych zarówno we wcześniejszej edycji studium, jak również w opracowaniach dotyczących gminy. Rozwój zabudowy przewidziano na obszarach o najlepszej dostępności komunikacyjnej oraz wyposażonych w sieci infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja).

Założenia polityki przestrzennej gminy:

- rozwój przestrzenny i funkcjonalny układu osadniczego zgodnie przeznaczeniem terenów określonym na załączniku graficznym,
- rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej,
- wspieranie inwestycji proekologicznych,
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.

Wraz z rozwojem urbanizacji zakłada się podjęcie działań mających na celu zniwelowanie oddziaływania oraz poprawę stanu środowiska przyrodniczego poprzez:

- redukcję emisji zanieczyszczeń,
- wyłączenie z zabudowy terenów otwartych o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego, które tworzą strefę systemu ekologicznego gminy i pozostawienie ich w dotychczasowym zagospodarowaniu.

Ustalenia studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy są powiązane z następującymi dokumentami:

- 1) Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego (Uchwała Nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r.) między innymi poprzez:
  - a) wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich (...), gdzie poza działalnością rolniczą zakłada się rozwój funkcji i działalności pozarolniczych, w tym m.in. turystycznych i wypoczynkowych, wyspecjalizowanych funkcji agroturystycznych i uzdrowiskowych
  - b) dostosowanie systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych do wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach - rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Gola, modernizacja oczyszczalni ścieków w Bolesławcu,

- 2) miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego: ustalenia projektu studium są powiązane z zapisami wskazanych dokumentów między innymi poprzez: utrzymanie wyznaczonego w nich zagospodarowania, zachowanie ciągłości poszczególnych obszarów funkcjonalnych czy uwzględnienie zasad ochrony zabytków.
- 3) dokumentacjami geologicznymi i koncesjami na wydobywanie kruszywa, na podstawie których wyznaczono granice złóż surowców naturalnych oraz granice terenów i obszarów górniczych.

b) Projektowane zagospodarowanie terenów

Rozmieszczenie poszczególnych funkcji terenów w ramach projektowanego dokumentu jest wynikiem analizy stanu aktualnego zagospodarowania poszczególnych miejscowości gminy, wniosków zgłoszonych przez instytucje i osoby prywatne oraz ustaleń zawartych w obecnie obowiązującym studium oraz planach miejscowych.

Na obszarze gminy wyróżniono następujące rodzaje terenów:

- tereny zabudowy zagrodowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy rekreacji indywidualnej, obsługi turystyki
- tereny usług sportu,
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe,
- tereny zabudowy produkcyjno-usługowej, składów i magazynów,
- tereny eksploatacji powierzchniowej,
- tereny infrastruktury technicznej,
- tereny leśne,
- tereny przeznaczone do zalesienia,
- tereny zieleni urządzonej,
- tereny cmentarzy,
- tereny wód powierzchniowych,
- tereny rolne - trwałych użytków zielonych i zadrzewień,
- tereny rolne.

W ramach głównych kierunków w zakresie infrastruktury technicznej określono:

- dla zaopatrzenia w wodę – z uwagi na to, że gmina jest w całości zwodociągowana, główne kierunki działania winny dotyczyć utrzymania sprawności systemów wodociągowych, usprawnienia technologii uzdatniania

wody, likwidacji punktów krytycznych z punktu widzenia awaryjności i pewności dostaw oraz racjonalnej i oszczędnej gospodarki zasobami wód.

- dla gospodarki ściekowej –Najważniejszymi inwestycjami z zakresu gospodarki ściekami będzie rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Gola, wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla siedlisk, w których doprowadzenie kanalizacji jest nieuzasadnione ze względów ekonomicznych oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Bolesławcu.
- dla odprowadzania wód opadowych - w związku z brakiem na terenie gminy zorganizowanego systemu kanalizacji deszczowej zakłada się, że zagospodarowanie ścieków deszczowych z utwardzonych terenów zakładów przemysłowych i użyteczności publicznej oraz z terenów narażonych na zanieczyszczenia (np. stacje benzynowe, parkingi itp.) będzie odprowadzone do indywidualnych systemów kanalizacyjnych. W celu usunięcia zawiesiny i substancji ropopochodnych wyloty kanalizacji deszczowej powinny posiadać elementy umożliwiające podczyszczenie wód deszczowych.
- dla zaopatrzenia w energię elektryczną – na terenach wyznaczonych w studium dla nowej zabudowy, usług lub zwiększenia intensywności istniejącego zagospodarowania przewiduje się budowę nowej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia lub rozbudowę istniejącej sieci średniego i niskiego napięcia. Celem działań w dziedzinie elektroenergetyki winno być zapewnienie zgodnego z potrzebami bezawaryjnego zaopatrzenia w energię elektryczną. Na obszarze gminy nie przewiduje się lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.
- dla zaopatrzenia w ciepło – W celu ograniczenia szkodliwej emisji spalin główne zmiany dotyczyć będą modernizacji źródeł ciepła oraz stopniowej ich wymiany na zasilane paliwem ekologicznym. Kolejnym krokiem do stworzenia ekologicznie czystego obszaru powinno stać się wykorzystywanie alternatywnych źródeł ciepła w postaci geotermiki ziemi, pomp ciepłych, a także kolektorów słonecznych.
- dla telekomunikacji – Studium zakłada modernizację i rozbudowę istniejącego systemu łączności poprzez zwiększanie zasięgu telefonii komórkowej, rozszerzanie dostępu do szerokopasmowego i bezprzewodowego internetu, podnoszenie jakości świadczonych usług.

c) Zgodność z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska

Wymogi określone w przepisach z zakresu ochrony środowiska i ochrony przyrody określają wytyczne odnośnie zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. Z tego powodu zapisy

projektu studium dążą do eliminowania, ograniczenia zagrożeń i podejmowania działań, które będą temu zapobiegać oraz będą zgodne z w/w przepisami.

Projekt studium uwzględnia przepisy odnoszące się do wszystkich istniejących form ochrony, w tym: obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych czy pomników przyrody, nakazując ich ochronę zgodnie z przepisami odrębnymi. Dodatkowo nakazuje, by przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w stosunku do obszarów i obiektów objętych formami ochrony, brać pod uwagę zakazy, określone w obowiązujących przepisach, dotyczące ochrony przyrody oraz akty prawne, dotyczące ochrony odpowiednich form ochrony przyrody.

Projekt Studium nie wprowadza inwestycji sprzecznych z celami ochrony środowiska na tych terenach i respektuje wymogi określone w przepisach z zakresu ochrony środowiska.

d) Ochrona różnorodności biologicznej

Różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na ziemi w różnych ekosystemach i zespołach ekologicznych, których są częścią. Jest ona uwarunkowana położeniem geograficznym, decydującym o klimacie, istniejącej sieci hydrograficznej, glebach itp. oraz działalnością człowieka w tym np. stopniem wykorzystania środowiska przez rolnictwo bądź eksploatację powierzchniową. Ma ona podstawowe znaczenie dla trwałości poszczególnych gatunków, uzależnionych od bogactwa siedlisk występujących na danym terenie, dlatego tak ważne jest kształtowanie takiej polityki funkcjonalno-przestrzennej gminy, która uwzględni zachowanie różnorodności gatunkowej i siedliskowej, w ramach istniejących ekosystemów.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy określone w projekcie studium respektują i chronią bioróżnorodność poprzez racjonalne kształtowanie przestrzeni, racjonalne rozmieszczenie poszczególnych funkcji oraz odpowiedni sposób zagospodarowania terenu zgodny z jego predyspozycjami przyrodniczymi (walorami i wrażliwością na degradację). Projektowane tereny zabudowy wyznaczone zostały w oparciu o istniejące tereny zainwestowane z dobrą dostępnością komunikacyjną realizowaną o istniejącą sieć drogową i systemy infrastruktury technicznej, co sprzyja ochronie różnorodności biologicznej w ramach terenów niezurbanizowanych. Oprócz wytycznych dla kształtowania terenów zabudowy zabudowanych, Studium zawiera również zasady zagospodarowania terenów otwartych, w tym składających się na system ekologiczny gminy. Zaliczyć do niego należy: kompleksy leśne, tereny wód płynących wraz z przyległymi terenami łąk i pastwisk (system dolin), wody powierzchniowe stojące oraz tereny zieleni urządzonej. Ochrona systemu przyrodniczego oraz występującej na tych obszarach bioróżnorodności zgodnie z ustaleniami projektu Studium polega na:

- ochrona przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków, użytków ekologicznych, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów poprzez zdecydowane ograniczenie zabudowy,
- utrzymanie istniejących kompleksów zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością ich powiększenia jako terenów do zalesienia w oparciu o obowiązujące przepisy w zakresie regulowania granicy rolno-leśnej,
- zakaz wypalania użytków zielonych,
- ochrona powierzchni zmeliorowanych; przy zmianie ich przeznaczenia konieczna jest kompleksowa przebudowa sieci drenarskich,
- stosowanie biologicznej obudowy cieków, zabezpieczenie koryt przed erozją przez roślinność,
- udostępnianiu ich dla turystyki i wypoczynku, w granicach umożliwiających zachowanie wartości przyrodniczych, z wykluczeniem rozwoju funkcji osadniczych.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ STUDIUM NA ŚRODOWISKO

a) Źródła przewidywanego oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wyróżnia się następujące rodzaje przedsięwzięć, które mogą oddziaływać na środowisko:

- mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko*,
- mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko**,
- przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są klasyfikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt. 1 i 2***.

Na obszarze objętym projektem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy do nowych inwestycji (w porównaniu do ustaleń obecnie obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego), zaliczają się:

1. projektowane tereny zabudowy produkcyjnej**,
2. korekta terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej w poszczególnych miejscowościach gminy**.

Przy analizie wpływu ustaleń projektu Studium podkreślenia wymaga fakt, że opracowany projekt w znacznym stopniu redukuje tereny przewidziane pod inwestycje budowlane w obowiązującym Studium. Jest to powodowane wnioskami płynącymi ze sporządzonego bilansu terenów przewidzianych pod zabudowę, który wykazał znaczną nadwyżkę takich terenów w gminie. Stąd też analiza oddziaływania nowych terenów wyznaczonych w projekcie dokumentu ogranicza się tylko do dwóch pozycji.

b) Przewidywane oddziaływanie

Dla potrzeb niniejszej prognozy przeanalizowano możliwe oddziaływania realizacji ustaleń przedmiotowego projektu studium na środowisko przyrodnicze, które przedstawia się następująco:

Przewidywane oddziaływanie terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, składów i magazynów											
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczną		+					+				+
ludzi		+		+						+	+
zwierzęta	+			+	+						+
rośliny	+			+	+						+
wodę	+			+	+						
powietrze		+		+	+		+				
powierzchnię ziemi	+			+	+		+				+
krajobraz	+						+				+
klimat (akustyczny)		+					+				

W aktualnym projekcie tereny zabudowy produkcyjno-usługowej wyznaczone zostały w dwóch nowych lokalizacjach: w miejscowości Miesezyn wzdłuż drogi powiatowej oraz we wsi Chróscin. Tereny te stanowią zabezpieczenie dla działających na obszarze gminy podmiotów gospodarczych mające umożliwić im właściwy rozwój. Oddziaływanie omawianych terenów może być zróżnicowane w zależności od prowadzonych na nich rodzajów działalności, niemniej jednak można

wyszczególnić dwie fazy tego oddziaływania: przygotowawczą, związaną z budową i zagospodarowaniem terenu oraz eksploatacyjną, dotyczącą funkcjonowania danego zakładu. W pierwszej fazie, w trakcie prowadzenia prac budowlanych dojdzie do miejscowej likwidacji pokrywy glebowej i roślinności (skutkiem przemieszczenia warstwy próchnicznej będzie również zniszczenie poziomów glebowych, zmiana warunków wodno-powietrznych gleby). Stan aerosanitarny powietrza mogą pogorszyć spaliny pracujących na budowie maszyn i pojazdów (w tym samochody o dużym tonażu, przewożące ładunki), które będą również źródłem hałasu. W/w oddziaływania będą miały charakter lokalny, krótkoterminowy ograniczony do terenu budowy i jego zaplecza.

Na etapie użytkowania terenu zmniejszeniu ulegnie powierzchnia terenu biologicznie czynnego z uwagi na możliwe utwardzenie placów, parkingów oraz wewnętrznego układu komunikacyjnego. Funkcjonowanie terenów produkcyjno-usługowych może przyczynić się do gromadzenia w ich bezpośrednim sąsiedztwie zanieczyszczeń oraz emisji hałasu pochodzenia komunikacyjnego, przy czym stopień ich oddziaływania będzie zależeć od rodzaju prowadzonej działalności. Projekt studium rekomenduje lokalizację nowych podmiotów gospodarczych, wykorzystujących przyjazne środowisku technologie wytwarzania. Ponadto studium postuluje uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji obiektów przemysłowych, których funkcjonowanie powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu i zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy od istniejących terenów zabudowy chronionej akustycznie.

Przewidywane oddziaływanie nowoprojektowanych terenów zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej											
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	pozytywne	negatywne
różnorodność biologiczną	+	+					+				+
ludzi		+							+	+	
zwierzęta		+		+							
rośliny	+	+		+	+			+		+	+
wodę	+			+	+			+			
powietrze		+		+	+			+			
powierzchnię ziemi	+			+	+			+			
krajobraz	+							+		+	

klimat (akustyczny)		+						+			
------------------------	--	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--

Podobnie jak w przypadku terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, przewidywane znaczące oddziaływania w/w przedsięwzięcia na środowisko są uzależnione od fazy jego realizacji.

Najistotniejszą zmianą związaną z zagospodarowaniem nowych terenów jest utrata ich dotychczasowej funkcji – produkcji rolniczej, na rzecz terenów zabudowy. Wiązać się to będzie ze zniszczeniem pokrywy glebowo-roślinnej w wyniku technicznej zabudowy powierzchni ziemi pod budynkami oraz nawierzchniami utwardzonymi. Spodziewane są również krótkotrwałe uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza oraz hałasem o lokalnym charakterze ograniczonym do terenu budowy, jego zaplecza oraz dróg dojazdowych.

Poprzez zajęcie pod zabudowę terenów otwartych (m.in. nieużytków, gruntów ornych) może dojść do obniżenia różnorodności biologicznej obszaru gminy. Oddziaływanie skumulowane na terenach zainwestowanych, będzie występowało na skutek lokalizacji obiektów o różnych funkcjach (zabudowy mieszkaniowej, usługowej) w bezpośrednim sąsiedztwie, co może spowodować gromadzenie się różnego rodzaju zanieczyszczeń, w tym: ścieków bytowo - gospodarczych, niskiej emisji pyłowo-gazowej, odpadów komunalnych.

7. WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

a) Powietrze

W związku z realizacją zapisów projektu studium nie przewiduje się znaczącego wzrostu oddziaływań na jakość powietrza atmosferycznego. Ze względu na redukcję powierzchni terenów przeznaczonych w projekcie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną w porównaniu z aktualnie obowiązującym Studium przewiduje się zmniejszenie wpływu tego typu zabudowy na stan powietrza atmosferycznego. Niemniej jednak zagospodarowanie terenów dotychczas niezainwestowanych będzie skutkować oddziaływaniem związanym z realizacją zabudowy, a następnie z jej użytkowaniem. Spodziewana jest zwiększona emisja substancji gazowych i pyłowych w trakcie budowy nowych inwestycji, których źródłem będą: pojazdy, silniki pracujących maszyn, sypkie materiały budowlane związane z pracami budowlanymi. Przewiduje się, że będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, którego zasięg ograniczy się do terenu budowy i które powinno ustać po zakończeniu prowadzenia prac budowlanych.

W celu ograniczenia szkodliwej emisji spalin pochodzących z indywidualnych źródeł ciepła projekt studium zakłada ograniczenie stosowania wysokoemisyjnych

paliw na rzecz paliw gazowych, olejowych i ze źródeł odnawialnych. Ponadto zakłada sukcesywne zmniejszanie zapotrzebowania nowych budynków na energię ciepłą, poprzez stosowanie energooszczędnych materiałów budowlanych oraz wykonywanie termomodernizacji budynków. Projekt Studium określając zasady zaopatrzenia budynków w ciepło, stawia na energooszczędność i proekologiczne źródła ciepła.

b) Powierzchnia ziemi i gleby

Przedsięwzięcia przewidziane zapisami projektu studium powinny oddziaływać na powierzchnię ziemi i gleby głównie na etapie inwestycyjnym. Realizacja nowej zabudowy (zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej i produkcyjno-usługowej) i wynikające stąd roboty ziemne w oczywisty sposób naruszają istniejącą strukturę gruntu. W zależności od stopnia przekształcenia powierzchni ziemi transformacji ulegną również gleby, na skutek prowadzenia prac budowlanych nastąpi zmiana ułożenia przypowierzchniowych warstw gleby oraz zmiana składu chemicznego gruntów i ich właściwości technicznych, m.in. uziarnienia, zagęszczenia, stopnia plastyczności. Całkowite wykluczenie gleb z rolniczego użytkowania dotyczyć będzie terenów przewidzianych pod zainwestowanie (w tym: budynki, dojazdy, parkingi). Zmiany te jednak należy uznać za nieuniknione w przypadku tego typu inwestycji. Ustalenia studium dotyczące minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalnej powierzchni zabudowy pozwolą jednak przynajmniej częściowo ograniczyć zasięg potencjalnej degradacji gleb i powierzchni ziemi.

Największy wpływ na powierzchnię ziemi i gleby mogą mieć tereny eksploatacji kopalni, które przyczynią się do zasadniczych zmian i przekształceń powierzchni ziemi. Na obszarze gminy skala takich przedsięwzięć jest jednak nieznaczna i ich skutek dla powierzchni terenu będzie miał charakter lokalny.

c) Krajobraz

W przedmiotowym projekcie studium nie planuje się realizacji inwestycji, które będą stanowić wysokościowe dominanty, zniekształcające, bądź mające istotny negatywny wpływ na naturalny krajobraz gminy. Elementem mogącym mieć negatywny wpływ na krajobraz jest powierzchniowa eksploatacja surowców. W fazie eksploatacji, kiedy rolniczy krajobraz zostanie przekształcony na przemysłowy, oddziaływanie to jest najbardziej odczuwalne. Jednak z uwagi na nieznaczny zasięg obszarowy wyznaczonych w projekcie dokumentu terenów eksploatacji powierzchniowej, ich wpływ na krajobraz gminy będzie miał charakter lokalny.

Korzystny wpływ na krajobraz będą miały tereny zalesień. W wypadku zalesienia całości powierzchni wskazanych w projekcie studium, znaczne

przeobrażenia krajobrazu będą dotyczyć szczególnie północnej części gminy. Zakłada się, że wpływ zalesień na krajobraz będzie trwały.

d) Wody powierzchniowe i podziemne

Realizacja terenów zabudowy nie powinna mieć negatywnego wpływu na środowisko wodne przedmiotowego terenu. Ustalenia projektu studium regulują bowiem zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, nakazują harmonijny rozwój sieci kanalizacji sanitarnej, a w miejscu gdzie budowa zbiorczych systemów będzie technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona odprowadzanie ścieków do przydomowych oczyszczalni lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. Wprowadzenie obszarów zabudowanych może jedynie spowodować zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów przypowierzchniowych zwłaszcza na terenach zajętych przez fundamenty, dojazdy, parkingi. Projekt ustala, że wraz z uruchamianiem nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną konieczne jest zapewnienie odbioru ścieków poprzez kanalizację sanitarną.

e) Klimat i mikroklimat

Rozwój zabudowy nie będzie miał znaczącego wpływu na modyfikację klimatu lokalnego. Zabudowa mieszkaniowa i usługowa, w szczególności zaś produkcyjno-usługowa, poprzez zwiększenie powierzchni utwardzonych i powierzchni zewnętrznych ścian budynków przyczynią się do podwyższenia średniej temperatury powietrza w najbliższym otoczeniu budynków. Utrudnienia w przewietrzaniu mogą powodować okresowe podwyższenie stężenia zanieczyszczenia atmosfery. Pozytywnie na ograniczenie negatywnych zjawisk związanych z rozwojem zabudowy powinno wpływać przeznaczenie terenów do zalesienia. Planowany rozwój terenów zurbanizowanych nie będzie wpływał na modyfikację klimatu lokalnego i topoklimatu a opisane niedogodności mogą pojawiać się okresowo i lokalnie w obrębie bardziej zwartych kompleksów zabudowy w obrębie większych miejscowości.

f) Klimat akustyczny

Ustalenia projektu Studium nie powinny wpłynąć na pogorszenie klimatu akustycznego poszczególnych miejscowości. Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej w Miesleszynie i Kolonii Bolesławiec-Chróscin wyznaczone zostały w oddaleniu od istniejących zespołów zabudowy mieszkaniowej, zaś lokalny charakter przewidywanych działalności może wskazywać na nieznaczne oddziaływanie nowych zakładów na klimat akustyczny. Uruchomienie terenów inwestycyjnych z pewnością wpłynie na wzrost strumienia pojazdów wykorzystywanych do obsługi terenów, co pośrednio wpłynie na jakość środowiska dźwiękowego terenu. Zakłada

się jednak, że nowe inwestycje realizowane w ramach terenów produkcyjno-usługowych wznoszone będą przy wykorzystaniu najlepszych dostępnych metod, zabezpieczając tym samym przyległe tereny przed ewentualnym oddziaływaniem hałasem.

g) Pola elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego są na obszarze gminy linie elektroenergetyczne (linia EE 110kV) oraz nadajniki telefonii komórkowej. Dla ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym studium ustala zasady zagospodarowania terenów pozostających w zasięgu strefy ochronnej od w/w linii elektroenergetycznej.

h) Zwierzęta i rośliny

Ustalenia projektu Studium i realizacja nowych terenów, jak wszystkie inwestycje budowlane, w sposób bezpośredni oddziaływać może na stan siedlisk oraz liczebność i stan gatunków flory i fauny naziemnej, występujących w obrębie terenu, na którym prowadzone będą prace budowlane. Nowo wyznaczone tereny zabudowy nie ingerują w chronione siedliska roślin i zwierząt. Projektowane tereny wyznaczone zostały w dużej mierze jako uzupełnienie i kontynuacja istniejącego zagospodarowania, przede wszystkim wzdłuż istniejącego układu komunikacyjnego. Obecnie są to głównie obszary wykorzystywane rolniczo, gdzie roślinność posiadają relatywnie niskie walory przyrodnicze i jest silnie przekształcona w wyniku działalności człowieka - dominują tu polne, nitrofilne i dywanowe zbiorowiska roślinne (zbiorowiska roślinne silnie zantropogenizowane i ubogie, tzw. zbiorowiska synantropijne segetalne ze związku *Aperion spicie-venti*, wykształcone na niewysokiej jakości żytnich kompleksach przydatności rolniczej).

W najmniejszym stopniu przeobrażeń doświadczą tereny, na których nowa zabudowa wskazywana jest jako uzupełnienie istniejącego zagospodarowania. Powstanie projektowanych terenów zabudowy poza ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej przez obiekty budowlane i sieć komunikacyjną oraz infrastrukturalną nie powinno powodować znaczącego oddziaływania na faunę i florę.

i) Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Kierunki zagospodarowania odnoszące się do obszarów pozostających w zasięgu wyznaczonych form ochrony przyrody określone zostały przy założeniu nienaruszalności stanu równowagi ekologicznej występującej w ich granicach. Znajdujące się w granicach gminy użytki ekologiczne w projekcie studium pozostawione zostały w ich dotychczasowym przeznaczeniu, zaś tereny wyznaczone

w ramach obszaru chronionego krajobrazu uwzględniają ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz ustanowionych w obszarze zakazów. W znacznej części projekt studium utrzymuje przeznaczenie ustalone w obowiązujących planach miejscowych, z wyjątkiem rezygnacji ze wskazanego w obowiązującym planie zbiornika retencyjnego Wieruszów w zachodniej części gminy. Odstąpienie od jego realizacji przyczyni się do pozostawienia w dotychczasowym stanie doliny Proсны, co wpłynie na utrzymanie aktualnego stanu siedlisk.

j) Oddziaływanie na ludzi

Określone w projekcie Studium kierunki zagospodarowania obszaru gminy w dużej mierze oparte zostały na wnioskach mieszkańców gminy, stanowiąc realizację ich postulatów. Przyjmuje się zatem, że ustalone w projekcie przeznaczenie terenów spełnia oczekiwania miejscowej ludności co do kierunku rozwoju zabudowy. Zmiana zasięgów terenów przewidzianych pod inwestycje budowlane w stosunku do obowiązującego Studium i planów miejscowych i związana z tym redukcja ich powierzchni wpłynie korzystnie na kształt poszczególnych miejscowości, tym samym spodziewany jest pozytywny efekt na mieszkańców. Uwzględniając projektowane przeznaczenia terenów i dopuszczalne ich zagospodarowanie nie przewiduje się nowych elementów przestrzeni mogących mieć bezpośredni stały negatywny wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi.

k) Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki

Przy ustalaniu kierunków zagospodarowania poszczególnych miejscowości były brane pod uwagę uwarunkowania wynikające z występowania na obszarze gminy substancji zabytkowej. W projekcie uwzględniono potrzebę ochrony obiektów zabytkowych i przewiduje się, że żadna z projektowanych funkcji terenu nie będzie negatywnie wpływać na dobra materialne i zabytki znajdujące się w granicach gminy.

l) Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Przez poważną awarię wg Prawa Ochrony Środowiska rozumie się: *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.*

Z uwagi na rodzaj i ilość mogących powstać substancji i/lub odpadów niebezpiecznych, żadna z projektowanych w studium inwestycji nie zalicza się do zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia

2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Odrębnym tematem oddziaływania każdego przedsięwzięcia na środowisko są natomiast sytuacje awaryjne. Zdarzenia tego typu są zazwyczaj nagłe i trudne do przewidzenia. Sytuacje awaryjne związane z funkcjonowaniem wyznaczonych w projekcie studium nowych inwestycji (choć mało prawdopodobne), na terenie gminy mogą wystąpić:

- w wyniku uszkodzenia sprzętu pracującego na terenach produkcyjno-usługowych, których efektem mogłoby być zanieczyszczenie gruntu lub wód gruntowych spowodowane wyciekami substancji. Zastosowane najnowsze rozwiązania techniczne w znaczny sposób powinny jednak wyeliminować ryzyko związane z tego typu sytuacjami awaryjnymi,
- w wyniku wystąpienia wypadku drogowego. Sytuacje awaryjne związane z eksploatacją drogi dotyczą głównie zderzeń, które mogą wystąpić w wyniku kolizji i wypadków drogowych z udziałem środków transportu przewożących substancje niebezpieczne (towary niebezpieczne). Statystycznie na trasach komunikacyjnych prawdopodobieństwo wystąpienia poważnej awarii nie jest wysokie. Do awarii, które mogą mieć miejsce na szlaku komunikacyjnym można zaliczyć:
  - wypadki cystern,
  - rozszczelnienie opakowań podczas transportu,
  - eksplozje,
  - pożary,
  - wypadki samochodowe/kolejowe.

Mimo iż zdarzenia tego typu pojawiają się rzadko, należy być jednak w pełni przygotowanym na ich zaistnienie. Nie można bowiem wykluczyć możliwości wystąpienia awarii samochodu/pociągu przewożącego substancje niebezpieczne. W przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnych zabudowa sąsiadująca z drogą i jej okolica mogłaby się znaleźć w zasięgu strefy zagrożenia, przy czym trasy i sposób przewozu substancji niebezpiecznych regulowany jest specjalnymi przepisami.

8. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

Określenie zestawu uniwersalnych wytycznych służących ochronie przyrody i środowiska oraz niwelujących negatywne oddziaływania jest trudne lub wręcz niemożliwe. W zależności od zastosowanej techniki oraz opracowanej technologii, wrażliwości poszczególnych komponentów środowiska i przyrody, na niekorzystne formy oddziaływania jest różna.

W projekcie studium zawarte są następujące rozwiązania eliminujące, ograniczające i kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym:

a) Ochrona terenów rolniczych poprzez:

- ograniczenie przeznaczania na cele nierolnicze,
- zakaz zabudowy niezwiązanej z rolnictwem oraz zakaz parcelacji na małe działki,
- ochrona powierzchni zmeliorowanych; przy zmianie ich przeznaczenia konieczna jest kompleksowa przebudowa sieci drenarskich, pod nadzorem organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych,
- zakaz wypalania ściernisk,
- wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej, ze znacznym udziałem gospodarki polowej i ograniczaniu przeznaczania na cele nierolnicze,
- poprawianie wartości użytkowej gleb oraz zapobieganie obniżania ich produktywności.

b) Ochrona terenów użytków zielonych i zadrzewień poprzez:

- ochrona przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków, użytków ekologicznych, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów poprzez zdecydowane ograniczenie zabudowy,
- utrzymanie istniejących kompleksów zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością ich powiększenia jako terenów do zalesienia w oparciu o obowiązujące przepisy w zakresie regulowania granicy rolno-leśnej,
- zakaz wypalania użytków zielonych,
- ochrona powierzchni zmeliorowanych; przy zmianie ich przeznaczenia konieczna jest kompleksowa przebudowa sieci drenarskich,

- stosowanie biologicznej obudowy cieków, zabezpieczenie koryt przed erozją przez roślinność.

c) Ochrona terenów leśnych poprzez:

- ochronę i utrzymanie istniejących kompleksów leśnych i zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością powiększenia w oparciu o obowiązujące przepisy,
- prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ostoi gniazdowania i bytowania ptactwa (łącznie z zachowaniem drzew dziuplastych),
- zakaz lokalizacji obiektów powodujących zanieczyszczenie powietrza, wody i gleb lub też uciążliwych dla otoczenia,
- dopuszcza się tworzenie polan śródleśnych i niewielkich zbiorników wodnych, cieków melioracyjnych, lokalizację obiektów i budynków oraz urządzeń związanych z gospodarką leśną.

Powyższe ustalenia mają na celu ochronę terenów wartościowych oraz zobowiązania właścicieli do zachowania odpowiedniej równowagi w ekosystemach, kształtowania ich równowagi i naturalnej odporności. Realizacja powyższych zasad ma na celu wyrównanie i ujednoczenie stanu systemów lasów prywatnych do lepszych jakościowo lasów państwowych.

d) Ochrona systemu ekologicznego i walorów krajobrazowych poprzez:

- ograniczenie możliwość lokalizacji nowej zabudowy na terenach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi,
- objęcie ochroną przyrodniczą struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system ponadlokalnych, ciągów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów,
- naturalne tereny zielone znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych, w razie zaistnienia takiej potrzeby, zagospodarowywać na tereny: sportu, rekreacji, wypoczynku, które będą charakteryzować się dużą powierzchnią biologicznie czynną i będą w niewielkim sposób zniekształcać tereny przyrodnicze przez co utrzymają ciągłość systemu ekologicznego,
- zachowanie naturalnego ukształtowania dolin z systemem zadrzewień i zakrzewień,
- ograniczenie rozpraszania i lokalizowanie zabudowy na terenach otwartych,
- stosowanie zieleni izolacyjnej dla terenów szczególnie uciążliwych dla środowiska i negatywnie wpływających na krajobraz gminy.

e) Ochrona powierzchni ziemi

Tereny uformowane w procesach pozyskiwania kruszywa naturalnego stanowią główne formy deformacji powierzchni ziemi. Tereny eksploatacji, związane z wyznaczonymi terenami górniczymi, zlokalizowane są w miejscowości Żdżary.

W celu zminimalizowania szkód, po zakończeniu eksploatacji należy zrehabilitować przedmiotowe tereny w sposób zapewniający ład przestrzenny, który na nowo wpisze zdegradowaną powierzchnię w krajobraz gminy.

f) Ochrona zasobów surowcowych naturalnych

Bazę surowcową na terenie gminy stanowią złoża piasków. Zasady i warunki ochrony w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin muszą uwzględniać zapisy prawa geologicznego i górniczego. Warunki zagospodarowania złoża, sposób i wielkość wydobywania, granice obszaru i terenu górniczego oraz kierunki rekultywacji powinny być zgodne z wydanymi koncesjami górniczymi.

Na terenie gminy nie występują obiekty ani obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

g) Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:

- maksymalne ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych,
- utrzymanie systemu kanalizacji sanitarnej w dobrym stanie technicznym,
- rozbudowę sieci kanalizacyjnej na obszarach dotychczas nie objętym systemem zbiorowego odprowadzania ścieków,
- oczyszczanie ścieków w przydomowych lub przyzakładowych oczyszczalniach na nieczystości ciekłe na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie przydomowych lub przyzakładowych oczyszczalni ogranicza się do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych.

Ustala się następujące zasady ochrony istniejących urządzeń melioracji wodnych:

- w przypadku przeznaczenia gruntów zdrenowanych na cele inne niż rolnicze, konieczna będzie przebudowa sieci melioracyjnej w sposób zapewniający właściwe odwodnienie terenów przyległych,
- obowiązek przebudowy urządzeń melioracyjnych w sposób umożliwiający funkcjonowanie systemu drenarskiego, w przypadku zmiany użytkowania terenów, na których występują urządzenia melioracyjne, po wcześniejszym uzgodnieniu z organem właściwym w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych,
- obowiązek wystąpienia do organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych o wykreślenie z ewidencji urządzeń melioracji wodnych powierzchni zajętej na przedmiotowy cel.

Ważnym zagadnieniem z punktu widzenia ochrony wód jest zwiększanie retencji wód. Na terenie gminy planuje się budowę czterech zbiorników retencyjnych. Na terenach zarezerwowanych pod budowę zbiorników ustala się zakaz innego zagospodarowania.

h) Ochrona środowiska atmosferycznego poprzez:

- utrzymanie urządzeń infrastruktury technicznej w dobrym stanie technicznym,
- stosowanie urządzeń ochronnych oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych,
- ograniczenie zanieczyszczeń powstałych w tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pyłów i szkodliwych gazów pochodzącej z domowych pieców grzewczych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób, poprzez:
  - ograniczenie stosowania wysokoemisyjnych paliw na rzecz paliw gazowych, olejowych i źródeł odnawialnych,
  - prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (budowa sieci ciepłowniczej),
  - stosowanie energooszczędnych materiałów budowlanych,
  - wykonywanie termomodernizacji budynków,
- edukację ekologiczną społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii,
- tworzenie preferencji dla lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych, wykorzystujących przyjazne środowisku technologie wytwarzania,
- preferencje dla szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- rozwój alternatywnych środków komunikacji (tworzenie systemu ścieżek rowerowych),
- wprowadzenie pasów zieleni wzdłuż tras komunikacyjnych,

- preferencje dla stosowania w produkcji technologii eliminujących szkodliwe emisje.

i) Ochrona przed hałasem

- na terenach chronionych akustycznie (zgodnie z przepisami o ochronie środowiska) obowiązuje zakaz przekraczania norm hałasu,
- w przypadku natężonego hałasu wywołanego ruchem komunikacyjnym należy przewidzieć realizację m.in. ekranów akustycznych,
- lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej powinna uwzględniać strefy ochronny akustycznej związane z występowaniem obiektów o zwiększonej uciążliwości akustycznej: np. urządzenia infrastruktury technicznej, elektrownie wiatrowe, tereny eksploatacji powierzchniowej.

9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU

Ustalenia analizowanego *Studium* są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego gminy. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie powiatu i województwa i wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju terenów zurbanizowanych. Ustalenia Studium nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych (dolina Proсны) i zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego prognoza nie prezentuje szczegółowych rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach Studium uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy.

Należy też zwrócić uwagę, że Studium stanowi jedynie ramy rozwoju przestrzennego gminy, precyzowane następnie bardziej szczegółowo na etapie planów miejscowych. Dlatego Studium dopuszcza na poszczególnych terenach bardziej zróżnicowane przeznaczenia np. zabudowę mieszkaniową, uzupełnioną o funkcję usługową czy zieleni towarzyszącą. Umożliwia to regulowanie, „wariantowanie” zagospodarowania na poszczególnych terenach oczywiście w ramach ustalonych w Studium ogólnych zasad. Należy wykorzystać tereny sąsiadujące z terenami chronionymi na tereny zieleni, stanowiącej obszary otuliny lub bufora od terenów cennych przyrodniczo.

10. TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO OPRACOWUJĄC RAPORT

W trakcie przedmiotowej analizy nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.

Żadne rozwiązania zawarte w projektowanym dokumencie realizowane na terenie gminy nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

12. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM

Analizy nad obowiązującym dokumentem wykazały konieczność sporządzenia nowego dokumentu, uwzględniającego zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmować pełny zakres i formę studium określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. oraz w aktach wykonawczych. Do konieczności opracowania nowego Studium przyczyniły się między innymi:

- konieczność uwzględnienia aktualnych udokumentowanych złóż surowców naturalnych,
- konieczność wyznaczenia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- wnioski społeczności lokalnej dotyczące zmiany przeznaczenia terenów.

Brak realizacji ustaleń projektu zmiany *Studium* nie przyczyni się do degradacji ładu przestrzennego. Gmina dysponuje obowiązującym studium oraz planem miejscowym obejmującym cały jej obszar. W przypadku braku realizacji postanowień projektowanej zmiany sposób zagospodarowania poszczególnych terenów będzie możliwy w oparciu o obowiązujące dokumenty. Ustalenia projektu stanowią rozwinięcie i kontynuację rozwiązań w poprzedniej edycji studium, stąd też w wypadku braku realizacji jego postanowień, zmiany w środowisku nie powinny być znaczące. Niezainwestowane tereny będą nadal użytkowane rolniczo lub przeznaczona do zalesienia. Na terenach odłogowanych może dochodzić do wkraczania gatunków roślinności ruderalnej, której towarzyszyć będą pozostałości roślin uprawnych.

13. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.

Metoda analizy skutków realizacji projektowanego dokumentu (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) polega na ocenie projektowanego oddziaływania oraz skuteczności przewidywanych w ustaleniach projektu działań zapobiegających, ograniczających, kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i w razie potrzeby zaproponowanie dodatkowych uzupełnień.

Proponuje się przeprowadzanie analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu równocześnie z analizą aktualności studium, która jest dokonywana przez Wójta co najmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy.

Skutki realizacji postanowień w zakresie oddziaływania na środowisko będą podlegać bieżącym ocenom i analizom w oparciu o pomiary uzyskiwane w ramach państwowego monitoringu środowiska, który według art. 25 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska, jest systemem: pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Działalność Państwowego Monitoringu Środowiska z mocy art. 24 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.) koordynują organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Na poziomie województwa, zadania te wykonuje wojewoda przy pomocy Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. W realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska uczestniczą również inne jednostki, w tym: Państwowy Instytut Geologiczny, Starosta Wieruszowski. Wszystkie w/w instytucje prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy dokument jest prognozą oddziaływania na środowisko do projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bolesławiec”. Zawiera prezentację i ocenę ww. projektu z punktu widzenia problemów środowiska przyrodniczego, jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Prognoza zawiera część tekstową i graficzną.

Część opisowa prognozy składa się z następujących części:

- **Wprowadzenie** - zawiera informacje dotyczące zakresu, celu, informacji o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy oraz udziału społeczeństwa w opracowaniu prognozy,
- **Analiza i ocena stanu środowiska** - Gmina położona jest na styku dwóch makroregionów fizycznogeograficznych. Jej środkowa i południowa część leży w mezoregionie Wysoczyzny Wieruszowskiej, natomiast północny fragment znajduje się w zasięgu Kotliny Grabowskiej, obu należących do makroregionu Niziny Południow Wielkopolskiej. Na terenie gminy można wydzielić następujące formy rzeźby terenu, będące wynikiem działania różnych procesów, w tym: formy pochodzenia lodowcowego, wodnolodowcowego i rzeczno-łódzkiego. W budowie podłoża gminy wyraźnie odcina się zachodnia i południowa jej część z doliną Proсны. Wschodnia i środkowa część posiada charakter płaskiej wysoczyzny morenowej i równin wodnolodowcowych. Obszar gminy prawie w całości pokryty jest osadami czwartorzędowymi. Jedynie w rejonie MieleSZyna na powierzchni występują osady pliocenu. Powierzchnię podczwartorzędową tworzą głównie utwory miocenu. Utwory dolno jurajskie występują pod osadami czwartorzędowymi na wschodnim zboczu kopalnej doliny Proсны w rejonie Bolesławca i MieleSZyna. Stanowią je głównie piaskowce, piaski i mułowce. Czwartorzęd na obszarze gminy reprezentowany jest przez utwory akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej, rzeczno-łódzkiej i zastoiskowej od okresu zlodowacenia warty po holocen. Najstarszymi osadami na omawianym terenie są gliny zwałowe. Występują powszechnie na powierzchni lub pod cienką pokrywą osadów rzecznych lub piasków i żwirów wodnolodowcowych z fazy kata glacialnej zlodowacenia Warty. Najmłodszyimi osadami są osady holoceni, które występują w dnach funkcjonujących dolin rzecznych i reprezentowane są przez piaski, mułki i żwiry den dolinnych i tarasów zalewowych. Zbudowane są z piasków drobnoziarnistych z przewarstwieniami piasków średnioziarnistych ze żwirami drobnooziarnistymi w spągu i laminami mułków piaszczystych w stropie. Miąższość osadów wynosi przeważnie 4–8 m. Na obszarze gminy występują zarówno wielkoobszarowe jak i indywidualne formy ochrony przyrody, w tym: Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Proсны i użytki ekologiczne.
- **Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska** - istniejący stan środowiska przyrodniczego jest zadawalający, a do jego potencjalnych źródeł zagrożenia zaliczyć należy przede wszystkim:
  - zagrożenia atmosfery pochodzące z: emisji powierzchniowej (w skład której wchodzi zanieczyszczenia komunalne z: palenisk domowych, gromadzenia i utylizacji ścieków oraz odpadów), emisji liniowej (komunikacyjnej, pochodzącej głównie z transportu samochodowego),

- zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych – do głównych zagrożeń zaliczyć należy: spływy powierzchniowe z pól uprawnych (na których stosowane są nawozy mineralne i chemiczne środki ochrony roślin), spływy powierzchniowe pochodzące z sieci drenarskiej, które trafiają do wód wraz z opadami, spływy powierzchniowe z tras komunikacyjnych,
  - przekształcenia rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej - do obszarów o przekształconej rzeźbie terenu zaliczyć należy tereny związane eksploatacją powierzchniową w ramach udokumentowanych złóż kopalin. Pozyskiwanie kruszyw powoduje lokalne zmiany powierzchni ziemi i wpływa na pogorszenie warunków glebowych w okolicach eksploatowanych złóż. Ich skala w gminie jest jednak nieznaczna, decydując o lokalnej zmianie ukształtowania terenu.
  - zagrożenia środowiska powodowane przez hałas - do głównych źródeł hałasu na terenie gminy zaliczyć należy hałas komunikacyjny powodowany przez ruch samochodowy. Najbardziej może być on odczuwalny w sąsiedztwie dróg powiatowych.
  - zagrożenia powodzią – na obszarze gminy wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest niskie (raz na 500 lat). W projekcie Studium ujawniono granice tych obszarów.
- **Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym albo krajowym** - obszar gminy znajduje się poza strukturami wchodzącymi w skład sieci Natura 2000, a najbliższe zatwierdzone obszary znajdują się w odległości kilkunastu kilometrów od granicy gminy.
  - **Przedstawienie ustaleń zawartych w projekcie studium, w tym zaproponowanych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych** – rozdział ten zawiera informacje na temat głównych celów, zawartości studium, jego powiązań z innymi dokumentami oraz projektowanego zagospodarowania, które jest wypadkową istniejącego zainwestowania, wniosków zgłoszonych przez instytucje i osoby prywatne oraz ustaleń zawartych w obecnie obowiązującym studium. Przedstawia wyróżnione w projekcie studium rodzaje terenów, układ komunikacyjny oraz kierunki rozwoju infrastruktury technicznej;
  - **Określenie, analiza, ocena ustaleń studium na środowisko, zjawiska i procesy jakie mogą wynikać z projektowanego zagospodarowania oraz ich wpływ na poszczególne elementy środowiska** - realizacja ustaleń projektu studium wpływać będzie na komponenty środowiska przyrodniczego. Oddziaływanie to będzie skutkiem realizacji w jego granicy nowych inwestycji, związanych z uzupełnianiem zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej, przy czym oddziaływanie to będzie uzależnione od fazy ich realizacji;

- **Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu** – do których zaliczyć należy szereg obostrzeń dotyczących:
  - ochrony terenów rolniczych,
  - ochrona użytków zielonych i zadrzewień
  - ochrony terenów leśnych,
  - ochrona terenów przeznaczonych do zalesienia,
  - ochrony systemu ekologicznego i walorów krajobrazowych,
  - racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi,
  - ochrony zasobów surowców naturalnych,
  - ochrony wód powierzchniowych i podziemnych,
  - ochrony środowiska atmosferycznego,
  - ochrony przed hałasem.
- **Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie studium** – projekt studium nie wskazuje szczegółowych rozwiązań alternatywnych do tych przyjętych w jego treści;
- **Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy** – W trakcie przedmiotowej analizy nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy;
- **Informacje o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko** – żadne rozwiązania zawarte w projektowanym dokumencie realizowane na terenie gminy nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko;
- **Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji postanowień projektu studium** - Brak realizacji ustaleń projektu zmiany *Studium* nie przyczyni się do degradacji ładu przestrzennego. Gmina dysponuje obowiązującym studium oraz planem miejscowym obejmującym cały jej obszar. W przypadku braku realizacji postanowień projektowanej zmiany sposób zagospodarowania poszczególnych terenów będzie możliwy w oparciu o obowiązujące dokumenty.
- **Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu studium oraz częstotliwość jej przeprowadzania** - proponuje się przeprowadzanie analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu równocześnie z analizą aktualności studium, która jest dokonywana przez Wójta co najmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy, przy czym może ona częściowo wykorzystywać oceny i analizy uzyskiwane w ramach państwowego monitoringu środowiska, który jest systemem: pomiarów,

ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku.

15. BIBLIOGRAFIA

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi
Uchwała Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko,
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2020 r.,
Uchwała Nr LI/865/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 stycznia 2006 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bolesławiec,
Uchwała Nr XXXIV/216/2010 Rady Gminy w Bolesławcu z dnia 29 czerwca 2010 r.
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wraz z Prognozami oddziaływania na środowisko,
- Opracowanie ekofizjograficzne,
- Gminna Ewidencja Zabytków,
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce
wg stanu na 31 XII 2017 r.
- Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Wieruszów, Skomlin, Wołczyn wraz z objaśnieniami,
- Mapa hydrogeologiczna Polski, arkusz Wieruszów, Skomlin, Wołczyn wraz z objaśnieniami.